

Bölüm 4

2008 KÜRESEL FİNANS KRİZİNİN ETKİLERİ: PETROL OFİSİ A.Ş. ÖRNEĞİ

Esmâ IRMAK¹
İrem PELİT²

1.GİRİŞ

Kriz denildiğinde genellikle aklımıza olumsuz durumların yaşandığı gelişmeler olarak gelmektedir (Pena, 2017). Kriz aynı zamanda ekonomiler açısından olumsuz sonuçlar çıkaran gelişmelerdir. Krizler genel olarak ani ve beklenmeyen durumlarda çıkar ve ekonomik açıdan bunalım gösteren kavramlardır (Emirkadı, 2005).

“Finansal varlık” diye adlandırılan servet türlerinin (örn; hisse senetleri, döviz, devlet tahvili) işlem gördüğü piyasalarda ani bir yerli paradan kaçışla beraber büyük satışlara yol açarsa; borsa çöker; döviz fiyatları yükselir; devlet tahvillerinin değeri düşer ve faizler yükselmektedir. Bu açıdan finansal bir kriz, ekonominin reel kesimlerine de yansımaları ile birlikte toplam üretimi, yatırımları, tüketimi ve istihdam değerlerine negatif bir ivme kazandırması ekonomik bir kriz ile karşı karşıya kalınması şeklinde yorumlanmaktadır. 1994 ve 2001 yıllarında Türkiye’de bu durum gerçekleşmiş; finansal krizler ekonomik krizlere dönüşmüştür. Ancak bir finansal kriz olmadan gerçekleşen ekonomik krizler de vardır.

Finansal kriz finans piyasalarındaki gerçekleşen beklenmedik iniş-çıkışlardır aynı zamanda bankalara alınıp da geri dönmeyen kredilerdeki artışlarda finansal kriz sayılabilmektedir (Kibritçiöğlü, 2001). Finansal krizler, reel ekonomilerde ciddi sorunlara neden olmakta ve finansal piyasaların düzgün çalışmasını engellemektedir. Finansal krizler bazen bankacılık kesiminin borçlarının bir sonucu olarak ortaya çıkarken (Yay, Gürkan Yay ve Yılmaz, 2001) bazen de bankacılık, döviz ve dış borç krizleri gibi üç finansal kriz türünden ikisinin bir araya gelmesi sonucu da oluşabilmektedir (Bilge, 2009).

---

¹ Öğr. Gör. , Çağ Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Mersin, TÜRKİYE esmairmak@cag.edu.tr

² Öğr. Gör. , Çağ Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Mersin, TÜRKİYE irempelit@cag.edu.tr

miş olduğu krediler ile alımı gerçekleştirmektedir. 2002 yılında ise İş Doğan ve Petrol Ofisi A.Ş. birleşmesi sonrasında Petrol Ofisi A.Ş. ciddi bir borç yükünün altına girmiştir.

Petrol ofisi AŞ 2007 yılı 1. çeyreğine kadar kullandığı kredileri döviz kuru üzerinden kullanmıştır. 2007 yılı 1. çeyreğinden sonra ise kredilerini TL bazında kullanmayı tercih etmiştir. Bu bağlamda 2007 2. çeyreğinden sonra tüm dünyada kısmen yavaş olarak artış gösteren ve 2008 yılı 1. çeyreği sonunda ise büyük bir ivme kazanmaya başlayan döviz kuru Petrol ofisi AŞ'nin 2007 yılı ile birlikte döviz kuru bazında kredi kullanmayı bırakmalarından dolayı herhangi bir etkisi olmamıştır. Neticede 2007 yılı sonrasında operasyonları ağırlıklı olarak Türk Lirası olan Petrol Ofisi A.Ş. başarılı bir finansman politikasına imza attığı söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Akgüç, Ö. (2010). Kriz Nedeni ve Çıkış Yolları, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/426601>, Erişim tarihi: 20.01.2020
- Aloğlu, ZT. (2005). Bankacılık Sektörünün Karşılaştığı Riskler Ve Bankacılık Krizler Üzerindeki Etkileri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Uzmanlık Yeterlilik Tezi, Ankara.
- Altıntaş, H. (2004). Bankacılık Krizleri, Nedenleri ve Ekonomik Maliyetleri, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 22:39-61.
- Altuntepe, N. (2010). 2008 Küresel Krizinin Ülkelerin İstihdam Yapısı Üzerine Etkilerinin Dinamik Bir Analizi, <http://edergi.sdu.edu.tr/index.php/sduvd/article/viewFile/1372/1460>, Erişim tarihi: 06.01.2020
- Anbar, A., Eker, M. (2010). An Empirical Investigation For Determining Of The Relation Between Personal Financial Risk Tolerance and Demographic Characteristic, Ege Akademik Bakış Dergisi, 10(2):503-523.
- Arıkan, NA. (2008). Amerika Birleşik Devletlerindeki Mali Kriz Ve Petrol Fiyatlarındaki Değişimler: Nedenleri ve Sonuçları, T.C. Maliye Bakanlığı; Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara.
- BDDK (2009). Bankacılıkta Yapısal Gelişmeler, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Sayı: 4, Ankara.
- Bilge, O. (2009). Ekonomik Krizlerin Yoksulluk Üzerine Etkileri, Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma, Sosyal Yardım Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Delice, G. (2003). Finansal Krizler: Teorik ve Tarihsel Bir Perspektif, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 20:57-81.
- Doğanlar, M., Harun, B. A. L., & Özmen, M. (2007). Döviz Krizi Modelleri. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16(1), 253-275.
- Duman, K. (2002). Finansal Kriz ve Bankacılık Sektörünün Yeniden Yapılandırılması, Akdeniz İİBF Dergisi, 4:132-145.
- Emirkadı, Ö. (2005). Gelişmekte Olan Ülkeler ve Parasal Kriz Teorileri Üzerine Bazı Değerlendirmeler, Sosyoekonomi Dergisi, 1(2):37-62.
- Erdönmez, PA. (2009). Küresel Kriz ve Ülkeler Tarafından Alınan Önlemler Kronolojisi, Türkiye Bankalar Birliği, 68:85-101.
- Işık, S., Duman, K., Korkmaz, A. (2004). Türkiye Ekonomisinde Finansal Krizler: Bir Faktör Analizi Uygulaması, Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF Dergisi, 19(1):45-69.
- Karabıçak, M. (2010). Küresel Krizleri Tetikleyen Nedenler ve Küresel Krizin Türkiye Boyutu, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 15(3):251-270.
- Karabıyık, L., Anbar, A. (2010). Küresel Ekonomik Krizin Doğrudan Yabancı Yatırımlar Üzerindeki Etkisi, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/426753>

- Kaya, V., Yılmaz, Ö. (2007). Para Krizleri Öngörüsünde Logit Model ve Sinyal Yaklaşımının Değeri: Türkiye Tecrübesi, Türkiye Ekonomi Kurumu, 1:1-16.
- Kibritçiöğlü, A. (2001). Türkiye'de Ekonomik Krizler ve Hükümetler, 1969-2001, Yeni Türkiye Dergisi, 1-17.
- Kibritçiöğlü, A. (2010). Effects of Global Financial Crisis on Turkey, Munich Personal RePEc Archive, 1-22.
- Koyuncu, E. (2010). Küresel Finansal Krizi: Nedenleri, Seyri ve Krizde Yaşanan Son Gelişmeler, Vergi Sorunları Dergisi, 262:73-80.
- Kurt, H. (2009). Küresel Kriz ve Ülkelerin Aldığı Tedbirler, ÇerçeveDergisi, http://www.musiad.org.tr/img/yayinlarraporlar/cerceve_dergisi_50_21.pdf
- Laeven, L. (2011). Banking Crises: A Review, Annual Review of Financial Economics, 3:17-40.
- Pena, G. (2017). Money, Lending and Banking Crises, Economic Papers, 36(4):444-458.
- Petrol Ofisi A.Ş. (2009). Petrol Ofisi AŞ Faaliyet Raporu, Konsolide Mali Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu.
- Seyidoğlu, H. (2003). Uluslararası Mali Krizler, IMF Politikaları, Az Gelişmiş Ülkeler, Türkiye ve Dönüşüm Ekonomileri, Doğu Üniversitesi Dergisi, 4(2):141-156.
- Soylu, H. (2009). Global Krize Karşı Politika Önlemleri ve Türkiye, Maliye Dergisi, 157:251-267.
- TÜİK (2009). Türkiye İstatistik Yıllığı, Ankara.
- Ünal, A., Kaya, H. (2009). Küresel Kriz ve Türkiye, Ekonomi ve Politika Araştırma Merkezi Raporu, Şubat.
- Varlık, C. (2002). İkiz Krizler: Para Krizleri ile Bankacılık Krizleri Arasındaki Bağlantılar, Ekonomik Yaklaşım Dergisi, 159-180.
- Yay, T., Gürkan Yay, G., Yılmaz, E. (2001). Küreselleşme Sürecinde Finansal Krizler ve Finansal Düzenlemeler, İstanbul Ticaret Odası, İstanbul., <https://www.petrolofisi.com.tr/hakkimizda>